

Krudy Gyula: Három király. 2 kötet. Budapest, Franklin Társulat. — Krudy Gyula egyszerre az elfeledett és újra felfedezett ritka magyar értékek sorába került. Műveinek új kiadása kiragadta őt abból a homályból, ahol csak az irodalmi inyencek olvasták és ismerték. Mint annyi nagy magyar értékről, róla is csak halála után derült ki, hogy maradandót alkotott. Szindbád romantikus története után most a „Három király“ trilógiája egészen új s eddig teljesen ismeretlen oldalról mutatja Krudyt, mint egy nagyvonalú történeti körkép megalkotóját. Mohács Magyarországa, a sok jóindulattal tele, de gyenge, tehetetlen és terhelt II. Lajos, nagyot akaró, fajtájának gögijében élő Mária királyné, a „festett király“: a „tót“ Zápolya, a leghatalmasabb magyar úr, emberi szenvedélyek rabja, az első Habsburg-király, I. Ferdinánd, nemes urak, széthúzó, önző és pártos magyarok, az országgal nem törődő, de belőle élő kalandorok, zsidók — mind-mind elvonulnak szemünk előtt oly élethű eleveiséggel, ahogyan azt csak a magyar sorsot élő, népének bűneivel és erényeivel azonosult magyar költő tudja megjeleníteni. A mai időkben Krudy Gyulának ez az alkotása kétszeresen érték és felfedezés mindenki számára, aki lélekkel olvassa. K.